

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number	19-1/21-06827-026
Otsuse kuupäev	21. sept 2021
Komisjoni koosseis	Esimees Aase Sammelselg, liikmed Elnara Nadžafova, Anastasia Nezgovorova
Tarbija	
Kaupleja	forsatek OÜ, 14972913
Tarbija nõue	Toote tagastamine ja maksekohustuse puudumise tuvastamine.
Asja läbivaatamise aeg	25. aug 2021

Resolutsioon:

Komisjon otsustas:

1. avaldus rahuldada;
2. osaühingul forsatek tagastada tarbijale tehingu alusel saadu;
3. osaühingul forsatek korraldada tarbija elukohta toimetatud lepingueseme tagastamine omal kulul;
4. tuvastada, et osaühingul forsatek puudub õigus nõuda tarbijalt asja väärtuse vähenemise eest hüvitist ja krediidiandjal puudub õigus nõuda tarbijalt intresside tasumist ning muude krediidilepinguga seotud kulutuste hüvitamist.

Kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu või seda ei järgi, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Kauplejal teatada 30 päeva jooksul arvates otsuse ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast kirjalikult Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametile otsuse täitmisest või samas asjas maakohtusse pöördumisest, lisades ära kirja maakohtule esitatud hagiavaldusest.

Asjaolud:

Tarbija ja forsatek OÜ sõlmisid 10.mai 2021 tarbija elukohas müügilepingu, millega kaupleja võttis enesele kohustuse anda tarbijale üle aurupuhasti ning tarbija võttis enesele kohustuse tasuda ostuhind. Peale müügilepingu sõlmimist lahkus kaupleja tarbija elukohast ja võttis kaasa kauba pakendi. Samal päeval teatas tarbija e-kirjaga kauplejale, et sõlmis tehingu kiirustades ja soovib kauba tagastada.

Kaupleja 11.mai 2021 arve 2105P301 järgi müüdi tarbijale aurupuhasti; tarbija müüjale sissemakset ei teinud. 11.mai 2021 sõlmis tarbija ostuhinna tasumiseks aktsiaseltsiga Inbank krediidilepingu (järelmaksuleping L89005612508), millega kohustus tegema krediidiandjale 48 kuu kestel igakuiselt makseid summas 42,38 eurot.

Tarbija kordas toote tagastamise soovi 24.mai 2021 e-kirjaga; samas teatas tarbija ka krediidilepingu ülesütleamise soovist.

24.mai 2021 e-kirjas teatas kaupleja tarbijale, et lepingust taganemise tähtaeg on lõppenud.

Kaupleja selgitas lisaks, et tarbijal puudus õigus asuda toodet kasutama; laenulepingu saab lõpetada üksnes juhul, kui tarbija on valmis tasuma kogu ostuhinna.

Pooled pidasid läbirääkimisi toote tagastamise võimaluste üle. Kaupleja ei ole tarbijale kauba pakendit viinud; tarbija ei ole muul viisil toodet pakendanud ega kauplejale tagastanud. Samal ajal on pooled vahetanud seisukohti toote väärtuse võimaliku vähenemise üle.

Tarbija soovib lepingutest vabaneda ja toote tagastada. Tarbija palub tuvastada, et tal puudub kaupleja ees maksekohustus.

Kaupleja seisukoht:

Kaupleja väidab, et leping sõlmiti 10.mail 2021. Peale tarbijalt e-kirja saamist lepiti 11.mail 2021 kokku väiksemas ostuhinnas ja sõlmiti selle tasumiseks krediidleping. Tootte pakend viidi ära tarbija nõudmisel. Kaupleja on nõus toote vastu võtma ka ilma pakendita.

Kaupleja on seisukohal, et tarbija ei ole seaduses ettenähtud ajal toodet tagastanud ning kauplejal on õigus selle vastuvõtmisest keelduda.

Komisjoni põhjendus:

Tarbijakaitseaduse (TKS) § 51 järgi lahendab komisjon vaidluse poolte selgituste ja esitatud tõendite ning sekretariaadi poolt kogutud teabe alusel.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 3 p 1 järgi tekib võlasuhe muu hulgas lepingust. Esitatud tõendite järgi põhineb vaidlusalune võlasuhe müügilepingul, mis on sõlmitud tarbija elukohas. Müügileping ja krediidleping (järelmaksuleping) on majanduslikult seotud lepinguteks VÕS § 414 tähenduses.

Võlaõigusseaduse (VÕS) § 208 järgi kohustub müüja müügilepinguga andma ostjale üle olemasoleva, valmistatava või müüja poolt tulevikus omandatava asja ning tegema võimalikuks omandi ostjale ülemineku, ostja aga kohustub müüjale tasuma asja ostuhinna rahas ja võtma asja vastu. Lepingute sõlmimise viisist lähtuvalt tuleb rakendada ka väljaspool kaupleja ärruume sõlmitavatele lepingutele ettenähtud sätteid (VÕS §-d 46-51).

Esmalt käsitab komisjon müügilepingu sõlmimisega seonduvat, seejärel lepingust taganemisega seonduvat ning tagasitaitmissuhtes tekkinud õigusi ja kohustusi.

Poolte selgitused kattuvad selles, et kaupleja pakkus tarbijale müügieset, so aurupuhastit 10.mail 2021 tarbija elukohas. Kaupleja jättis müügieseme tarbijale ja võttis lahkudes kaasa kauba pakendi.

Pooled ei ole lepingu dokumenti komisjonile esitanud, millest saab järeldada, et müügileping (VÕS § 46 lg 1) sõlmiti suulises vormis. Samal päeval, so 10.mail 2021 kell 15:54 saadetud e-kirjaga teatas tarbija toote tagastamise soovist. Tarbija selgituste järgi tegi ta ostuotsuse kiirustades ja hindas enda maksevõimet ebaõigesti. Kaupleja selgitas, et peale e-kirja saamist sõlmisid pooled kokkuleppe ostuhinna vähendamises; tarbija ei ole kaupleja väiteid kummutanud.

Komisjoni hinnangul pidi kaupleja tarbija e-kirja mõistma, kui lepingust taganemise avaldust. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 69 järgi muutub kindlale isikule tehtud tahteavaldus kehtivaks selle kättesaamisega; tahteavaldus loetakse kättesaaduks, kui see on saadetud saajale ja saajal on olnud mõistlik võimalus sellega tutvuda. Tarbija on

tahteavalduse saatnud e-aadressile, mille kaudu on pooled pidanud kirjavahetust. Kiri on saadetud tööpäeval ja tavapärase tööaja kestel. Seega loeb komisjon tahteavalduse kaupleja poolt kättesaaduks 10.mai 2021; seda asjaolu kininitab ka kaupleja selgitus.

VÕS § 188 järgi lõpetab lepingust taganemise tahteavaldus lepingu; tegemist on ühepoolse kujundusõigusega, mis ei vaja teise poole nõustumust. Seega lõpetas tarbija 10.mai 2021 e-kiri tarbija elukohas 10.mai 2021 sõlmitud müügilepingu ja poolte vahel tekkis tagasitaitmissuhe.

Kaupleja selgituste järgi pakuti tarbijale peale 10.mai 2021 lepingust taganemise avalduse kättesaamist sama kaupa ostuhinnaga 1 320,00 eurot, millega tarbija nõustus. Tarbija on kinnitanud, et sõlmis 11.mai 2021 krediidilepingu, mille järgi oli laenusumma 1 320,00 eurot. Poolte selgitustest ja edasisest kirjavahetusest saab komisjon aru, et 11.mai 2021 müügilepingu sõlmimisega lõpetasid pooled ühtlasi ka 10.mai 2021 lepingu lõppemisest tekkinud tagasitaitmissuhte. Müügiese jäi jätkuvalt tarbija valdusse; tarbijal tekkis kohustus täita müügilepinguga seotud krediidilepingut. Ka selle müügilepingu dokumenti ei ole komisjonile esitatud, millest järeldab komisjon, et 11.mai 2021 müügileping sõlmiti samuti suulises vormis.

24.mai 2021 e-kirjadega teatas tarbija, et soovib toote tagastada ega soovi selle eest tasuda. Tarbija kinnitas, et on toodet ühel korral kasutanud. Kaupleja pidi tarbija kirjadest aru saama, et tarbija taganeb nii müügi- kui ka krediidilepingust. Kaupleja on tarbija e-kirja 24.mai 2021 kätte saanud; seega lõppesid 11.mai 2021 sõlmitud lepingud 24.mai 2021 ja poolte vahel tekkis uuesti tagasitaitmissuhe.

Komisjon peab vajalikuks juhtida kaupleja tähelepanu VÕS §-dest 48 ja 48-1 tulenevatele nõuetele. Komisjonile ei ole esitatud tõendeid, mis kinnitaksid, et kaupleja on enne lepingu sõlmimist andnud tarbijale seaduses ettenähtud teavet. Vaidluse kontekstis omab eelkõige tähendust, et kaupleja ei ole tõendanud et oleks selgitanud tarbijale paberil või mõnel muul püsival andmekandjal lepingust taganemisõiguse olemasolu ja selle kasutamise tingimusi, taganemisõiguse tähtaega ja korda (§ 48 lg 1 p 12-14 ja lg 2 ja 3).

Kahetsusväärset on kaupleja andnud lepingust taganemise tahteavaldusega seonduvas e-kirjavahetuses (24.mai 2021- 25.mai 2021) tarbijale eksitavaid ja ebaõigeid selgitusi.

VÕS § 49 lg 1 järgi võib tarbija väljaspool ärruume sõlmitavast lepingust taganeda põhjust avaldamata 14 päeva jooksul. Kui lepingu ese antakse tarbijale üle hiljem, algab tähtaja kulgemine asja üleandmise päevast. Kui kaupleja selgitab taganemistähtajaga seonduvat hilinemisega, algab tähtaja kulgemine hilinenult antud teabe saamise päevast; kui selgitused on jäetud üldse andmata, kestab taganemise tähtaeg 12 kuu kestel arvates lepingu sõlmimisest või müügieseme kätte saamisest, kui eset ei antud üle lepingu sõlmimisel.

Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 135 järgi algab tähtaja kulgemine järgmisel päeval pärast selle kalendripäeva või sündmuse saabumist, millele määrati kindlaks tähtaja algus.

Tarbijal oli õigus taganeda 10.mai 2021 sõlmitud lepingust 24.mai 2021 (kell 23:59) ja 11.mai 2021 sõlmitud lepingust kuni 25.mai 2021 (kell 23:59). Kaupleja on 24.mai 2021 e-kirjas tarbijale ebaõigesti väitnud, et taganemisõiguse tähtaeg on lõppenud.

Ebaõige on kaupleja selgitus selles, et müügieseme võimalik kasutamine lõpetab lepingust taganemise õiguse. Isenesest on õige kaupleja selgitus selles, et tarbijal on õigus

müügiesemega tutvuda viisil ja ulatuses, mida saab teha tavapärasel kaupluses. Sellest ei saa aga järeldada, et müügieseme kasutamine lõpetab iseenesest lepingust taganemise õiguse.

Müügieseme kasutus võib kaasa tuua müügieseme väärtuse vähenemise. Sellisel juhul on kauba müüjal õigus saada tarbijalt asja väärtuse vähenemise eest proportsionaalset hüvitist. Siiski vastutab tarbija VÕS § 49-1 lg 3 järgi tagastamisele kuuluva asja väärtuse vähenemise eest üksnes juhul, kui ta on asja kasutanud muul viisil, kui on vaja asja olemuses, omadustes ja toimimises veendumiseks. Tarbija ei vastuta asja väärtuse vähenemise eest juhul, kui ettevõtja ei ole vastavalt VÕS §-s 48 lõike 1 punktidele 12 ja 13 juhtinud tarbija tähelepanu taganemisõiguse olemasolule.

Komisjon juhib tarbija tähelepanu vajadusele arvestada sõlmitud õigussuhetes partneri huvidega ning ilmutada heas usus mõistlikult käituvalt isikult oodatavat hoolsuskohustust. Enda valdusse saadud toote kasutamisest tuleks enne toote sobivuses veendumist hoiduda; toote omaduste selgitamise vajadusel võiks teha vaid tingimata vajalikke toiminguid.

Ebaõige ja tarbija õigusi piirav on kaupleja selgitus ka selles, et müügilepinguga seotud krediitdilepingu saab tarbija lõpetada üksnes juhul, kui tarbija tasub kogu ostuhinna. Komisjonile esitatud krediitdilepingul puudub tarbija allkiri; seega ei ole võimalik hinnata, kas ja milliseid selgitusi tarbijale krediitdilepingu sõlmimisele eelnevalt anti.

Krediitdilepingusse puutuvalt selgitab komisjon, et VÕS § 49-5 järgi loetakse tarbija müügilepingust taganemisega taganenuks ka sellega majanduslikult seotud krediitdilepingust. Lepingust õiguspärase taganemise korral ei tohi tarbijalt nõuda intresside ega kulude tasumist. Muus osas kohaldatakse taganemise tagajärgedele VÕS §-des 188-192 sätestatud. Kui krediiti on andnud kolmas isik ja krediidisumma on juba makstud ettevõtjale, lähevad tarbija lepingust taganemise korral ettevõtja õigused ja kohustused tarbija suhtes üle krediidiandjale.

Eksitavad on kaupleja selgitused ka toote tagastamise korraldamise ja tagastamisega seotud kulutuste hüvitamises. Komisjon juhib kaupleja tähelepanu VÕS §-le 48 lg 8, mille järgi ei pea tarbija kandma lepingueseme tagastamisega seotud kulutusi, kui kaupleja ei ole tarbijat lepingu sõlmimise eelselt sellekohasest kohustusest teavitanud. Nagu eespool märgitud ei ole kaupleja tõendanud selgituskohustuse täitmist.

Taganemisest tulenevad ettevõtja nõuded tarbija vastu piirduvad üksnes §-des 49-2 lõikes 2 ja 49-3 sätestatuga. Komisjoni arvates ei saa kaupleja kõnealusel juhul tugineda müügieseme tagastamata jätmisele, kuivõrd tehingu olemusest aga ka võlasuhte pooltelt eeldatavast hea usu ja mõistlikkuse põhimõtte järgimise kohustusest tulenevalt ei ole tarbijal asja tagastamise korraldamise kohustust. VÕS § 49-3 lg 2 järgi ei lasu tarbijal asja tagastamise kohustust, kui müügiese on toimetatud tarbija koju lepingu sõlmimise ajal ja seda ei saa selle olemuse tõttu tavaliselt postiga tagasi saata; sellises olukorras toimetab kaupleja asja ära omal kulul.

Kõnealusel juhul tegi kaupleja pakkumuse ja sõlmis lepingu tarbija elukohas; kaupleja andis müügieseme tarbijale üle tema elukohas ning viis ära toote pakendi. Kaupleja selgituste järgi ei mahu pakend pakiautomaati, mis teeb võimatuks kauba tagastamise tavalise postiga. Kaupleja on avaldanud valmisolekut toimetada pakend tarbija elukohta; ebamõistlik ja õigusvastane oleks seejärel kaupleja lahkumine ilma müügieset kaasa võtmata.

Eelnevat kokku võttes leiab komisjon, et tarbija on müügilepingutest õiguspäraselt taganenud. Tarbija on avaldanud valmisolekut müügiese tagastada ja andnud kauplejale teada oma elukoha. Tehingu asjaolusid arvestades lasub müügieseme tagastamise korraldamise ja sellega

kaasneva kulu kandmise kohustus kauplejal.

Poolte selgitustest ei ole võimalik tõsikindlalt tuvastada, kas ja millises ulatuses on tarbija müügilepinguga seotud krediidilepingut täitnud. Kuivõrd tarbija on krediidilepingust õiguspäraselt taganenud, on tal õigus saada tagasi tehingu täitmiseks tasutud maksed; tarbijalt ei tohi nõuda intressi ega muude kulude kandmist.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Aase Sammelselg
/allkirjastatud digitaalselt/

Anastasia Nezgovorova
/allkirjastatud digitaalselt/

Elnara Nadžafova
/allkirjastatud digitaalselt/